

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР
КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Баткен облустук сотунун судьялары А.Б. Абдраимов, М.Н. Азимжанов
жана Н.Х. Алимкуловдордун кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2020-жылдын 10-январы

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: А.О. Нарынбекова, Ж.И. Саалаев, Ч.А. Айдарбекова, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусунда Баткен облустук сотунун судьялары А.Б. Абдураимов, М.Н. Азимжанов жана Н.Х. Алимкуловдордун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2019-жылдын 29-ноябрында Баткен облустук сотунун судьялары А.Б. Абдураимов, М.Н. Азимжанов жана Н.Х. Алимкуловдун Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 3-пунктуна карама-каршы келет деп табуу жөнүндө суроо-талабы келип түшкөн.

Суроо-талаптан жана ага тиркелген материалдардан келип чыккандай, Кызыл-Кыя шаардык соту 2019-жылдын 25-сентябрында Н.Э. Абдувалиевге карата айыптоо өкүмүн кабыл алган. Бул өкүм менен макул болбой, анын

жактоочусу Т. Атамбеков апелляциялык даттануу менен Баткен облустук сотуна кайрылган.

Жазык ишин кароо учурунда, Т. Атамбеков Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин кээ бир беренелеринин конституциялуулугун текшерүү үчүн иштин материалдарын Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына жиберүү жөнүндө өтүнүч менен кайрылган.

Баткен облустук сотунун судьялар коллегиясы 2019-жылы 19-ноябрында келтирилген өтүнүчтү канааттандырып, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацынын конституциялуулугун текшерүү үчүн Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына суроо-талапты жөнөтүү жөнүндө аныктама кабыл алган.

Кызыл-Кыя шаардык сотунун 2019-жылдын 25-сентябрындагы Н. Абдувалиевге карата кабыл алган өкүмү соттук териштирүү жүргүзүлбөстөн, 2019-жылдын 11-сентябрында аны менен түзүлгөн күнөөнү мойнуна алуу жөнүндө макулдашууга негизделип кабыл алынган, анда 30 сутканын ичинде даттануу укугу көрсөтүлгөн.

Кайрылуу субъектиси, Кыргыз Республикасынын 2017-жылдын 24-январындагы №10 Мыйзамы менен 2019-жылдын 1-январынан тарта колдонууга киргизилген Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацында соттук териштирүүнү жүргүзбөстөн чыгарылган өкүм апелляциялык тартипте даттанылышы мүмкүн эмес, буга иштин материалдары сотто изилденбегендиги негиз болот деп көрсөтүлгөндүгүн белгилеп, ал эми, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 1-бөлүгүнө, ушул эле берененин 5-бөлүгүнүн 3-пунктуна ылайык жогору турган сот тарабынан ишти кайра каратуу укугу эч чектелүүгө тийиш эмес, Кыргыз Республикасында адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбашы керек деп

көрсөтүп, ошондуктан Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жогоруда аталган ченемдерине карама-каршы келет деп эсептейт.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, Баткен облустук сотунун судьялар коллегиясы Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 3-пунктуна карама-каршы келүүсү жөнүндөгү маселени чечүүнү суранат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья А.О. Нарынбекованын маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 101-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, эгерде ар кандай сот инстанциясында ишти кароодо иштин чечилиши көз каранды болгон мыйзамдын же башка ченемдик укуктук актынын конституциялуулугу жөнүндө маселе келип чыкса, анда сот Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына суроо-талапты жиберет деп көрсөтүлгөн.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинде кайрылууга коюлган жалпы талаптар каралган. Жогоруда аталган берененин 3-бөлүгүнүн 4, 6 жана 9-пунктарына ылайык, кайрылууда конституциялуулугу текшерилүүгө жаткан ченемдик укуктук актыга кол койгон же аны чыгарган мамлекеттик органдын, кызмат адамынын аталышы, дареги; тарап өзүнүн талабын негиздеген жана өзү берген фактыларды ырастаган жагдайлар; жана кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз

карашы жана анын Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси көрсөтүлүүгө тийиш.

Ал эми кайрылуу субъектисинин келтирилген суроо-талабы жогорудагы кайрылууга коюлган талаптарга толук жооп берген эмес, ошондой эле кайрылууда Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн биринчи абзацынын конституциялуулугун текшерүүнү суранып, бирок кароонун предмети катары аталган берененин экинчи абзацы келтирилген.

"Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө" Мыйзамдын 12-беренесинин 6-бөлүгүнүн жетинчи абзацына ылайык, абзац – пункттун же пунктчанын мааниси жагынан бирдиктүү болгон, биринчи саптагы чегинме менен бөлүнүп турган жана кичине тамга менен башталган бөлүгү, ал эми берененин (пункттун) бөлүгүнүн биринчи абзацы баш тамга менен башталат деп белгиленген.

Ошондой эле, талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 491-беренесинин 7-бөлүгүнүн экинчи абзацынын расмий тилдеги текстинин маани мазмунуна ылайык соттук териштирүүнү жүргүзбөстөн чыгарылган өкүм апелляциялык тартипте бир гана негизде, же тактап айтканда иштин материалдары сотто изилденбегендигинин негизинде гана даттанылышы мүмкүн эмес деп так көрсөтүлгөн. Мындай жагдайда мамлекеттик жана расмий тилдеги тексттердин мазмунунун бири бирине дал келбөөчүлүгүнөн келип чыккан ички коллизияны чечүү же жоюу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ыйгарым укуктарына кирбейт, себеби "Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө" Мыйзамдын 33-беренесине ылайык, ченемдик укуктук актыларда боштуктар жана коллизиялар табылганда ушул актыларды кабыл алган ченем жаратуучу субъекттер (кызмат адамдары) боштуктарды жана коллизияларды жоюу үчүн аларга тиешелүү толуктоолорду же өзгөртүүлөрдү киргизүүгө милдеттүү деп белгиленген.

Мындай жагдайда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы Баткен облустук сотунун судьялар коллегиясынын суроо-талабын конституциялык сот өндүрүш алкагында кароого мүмкүн эмес экендигин белгилейт.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Баткен облустук сотунун судьялары А.Б. Абдраимов, М.Н. Азимжанов жана Н.Х. Алимкуловдордун суроо-талабы өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Келтирилген суроо-талап жана ага тиркелген материалдар Баткен облустук сотуна кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

А.О. Нарынбекова

Ж.И. Саалаев

Ч.А. Айдарбекова